

Stichting Progress Gambia & Sierra Leone Foundation

Jaar- en activiteiten verslag 2023

Piet Sleeking / Nic van der Riet

Juni 2024

Dit is het eerste jaar- en activiteiten verslag van de stichting, opgericht op 12 juli 2023. Echter, we zijn in Gambia al sinds 2013 actief en in Sierra Leone sinds 2019.

Historie tot het ontstaan van de Stichting in 2023.

Gambia:

In 2011 is Nic via Gambia naar Guinee Bissau gereden per camper. Als "3 boys and a girl" reden we met 1000 kg Ikea meubels in een week naar Guinee Bissau. Dit was voor een actie van Tinkebel. In Gambia in hotel Sea View ontmoette ik Bakary Keita, student ICT opleiding, Lasting Solutions. Hij vroeg of we hem wilden helpen om zijn schoolgeld te betalen.

In 2013 is Nic gevraagd om in het bestuur te komen van de **Stichting Mansakonko**. Deze Nederlandse stichting met een Gambiaanse voorzitter zette zich in om het schoolgebouw van GTTI (Gambia Technical Training Institute) in Soma tot stand te brengen. Dit is een annex van GTTI/USET in Kanifing. Inmiddels gerealiseerd met hulp van een bouwkundeklas van het **ROC van Amsterdam**, een Nederlandse aannemer, studenten van GTTI, een Duitse NGO en MRC Holland. We zijn daar begonnen met het sponsoren van **50 studenten** voor de electra, automotieve en construction opleidingen. 10 van deze groep wilden de Back Way nemen (vluchten naar Europa). 3 Zijn er daadwerkelijk gegaan, 1 kwam er aan in Italië. Van 2 is niets meer vernomen. Dit was onze eerste confrontatie met **irregular migration**.

Sinds 2014 actief begonnen met het ondersteunen van ook andere jongeren bij hun (beroeps) opleiding en/of het starten en begeleiden bij hun bedrijf. Nu zonder de Stichting Mansakonko. Ons uitgangspunt daarbij is om het op een **duurzame manier** te doen, zodat er een **structurele verandering** plaatsvindt in de **leefomstandigheden en de toekomst van deze jongeren** en evt de gezinnen waar zij uit komen en/of die ze gesticht hebben. Hierbij is **coaching en begeleiding** een belangrijke factor. Ook zijn we in de loop van de jaren, sinds 2020, begonnen met het **niet meer volledig betalen van hun schoolgeld** maar de helft. **Zij dragen dan de verantwoordelijkheid** om de eerste helft aan hun school te betalen bij aanvang. Later bezoeken wij de school en betalen ons deel. Bij de meesten is het mogelijk op deze manier, echter bij 10 - 20% niet. Daar is meer armoede en kunnen zij onvoldoende ondersteund worden door hun familie. Wij betalen dan, na onderzoek, het hele schoolgeld. Temeer omdat zij naast het schoolgeld, ook boeken, uniformen en transport zelf moeten betalen. Alle families worden bezocht alvorens er geld naar toe gaat. Inmiddels hebben we een vaste contactpersoon in Gambia: Essa Jallow in Brikama.

Our Farm

In 2018 zijn we gestart met de bouw van de boerderij **Our Farm in Sifoe**. De grond is aangekocht voor 3000 euro. Is een tuin (60 x 60 m), een leercentrum voor aanvankelijk 3 jongeren, inmiddels voor 2. Studenten van de agrarische opleidingen aan het Gambia College kunnen hier praktijk ervaring opdoen en hun stage lopen. Our farm heeft een gebouw met **4 appartementen** en een veranda over de hele lengte. Elk appartement heeft een badkamer met wc en douche. Er staan sinaasappelbomen, bananen, cashewnoten, moringa bomen, palmbomen. Zij telen uien, aubergines, okra, tomaten,

cassave, wonjo, pinda's. Vanaf 2018 tot en met 2023 is er 42000 euro geïnvesteerd. Het meeste door Nic, ook door vrienden en andere betrokkenen. De laatste jaren ook door de farmers zelf, vanuit opbrengsten en hun maandhuur. Vanaf de start betalen de jongens elke maand huur. 500 Dalasi per appartement. Soto voor zijn 2 appartementen, vanwege zijn studie tot 2024 ook 500 Dalasi. Soto en Janaiba hebben nu 2 kinderen en een zus van Soto die inwonend is. Per 1 jan 2024 is zijn huur 1000 D, hij is inmiddels afgestudeerd aan de middelbare en hogere landbouwschool. (1 euro was in 2018: 50 D, nu in 2024: 73 Dalasi. Dit is voor ons voordelig, voor Gambianen juist zeer onvoordelig, omdat alles duurder is geworden, met name importgoederen).

De **huuropbrengst** is in principe voor het **onderhoud van Our Farm** en wordt door henzelf beheerd. Middels het bijhouden van de maandelijkse **boekhouding** krijgen zij zelf inzicht en wij ook. Aardig om nog te vermelden is dat Nic Soto in 2017 tegenkwam aan de grens met Senegal. Hij was aan het uitzoeken hoe hij het beste in Europa kon komen. Nic kwam aangevliet vanuit Pamplona en Dakar, Soto hielp met een simkaart. Heb hem verteld dat ie beter kon blijven in Gambia en via opleiding en werk zijn bestaan opbouwen. Hij is de manager van Our farm geworden en woont er vanaf het begin met zijn gezin.

Kafuta Farm.

In 2020 zijn we gestart met het huren (4500 euro voor 10 jaar) van 4 ha land, en daarmee het ondersteunen van **de farmer Ismaila Camara in Kafuta**. Vanaf het begin zijn **Richard Blauw** en **Aldrik de Jongh** hier actief bij betrokken. Tot en met 2023 is er 23000 euro in geïnvesteerd. (21000 door Nic, 1000 euro door Richard/Aldrik en 1000 euro door een NH Kerk uit Amsterdam.) Met dit geld is er omheining met draad en palen en borehole, met pomp, zonnepanelen en 2 watertanks aangekocht. Zelf is Ismaila begonnen in 2022 met het bouwen van een huis, voor hemzelf en/of zijn medewerkers. Vanaf de start waren er 3 (jonge) mannen in dienst. Een ervan, de bedrijfsleider is na enige tijd ontslagen, omdat hij 's nachts terugging om tuinbouw producten te stelen. De 2 anderen functioneerden onvoldoende. Sinds 2023 zijn er 4 vrouwen werkzaam. Van de 4 ha wordt er 2 ha gebruikt. Er zijn sinaasappel- en bananen bomen geplant. Ismaila teelt er verder: watermeloenen, okra, pepers, komkommers. Het geheel is in ontwikkeling. De farmer, maar ook wij leren hier van. Ismaila heeft afgesproken dat, bij voldoende winst, hij enkele jongeren gaat sponsoren voor een (beroeps)opleiding.

Algemeen.

In de loop van de jaren hebben wij gezien dat de **attitude van de jongeren** een belangrijke factor is om uit de armoede te komen. Hun inzet en/of hun financiële bijdrage is een eerste vereiste om te slagen. Het ontbreekt bij veel Gambiaanse jongeren nogal aan **arbeidsethos** en het nakomen van afspraken. Als wij (Ned stichtingen) geen (financiële) ondersteuning bieden is er voor velen geen vooruitgang, geven wij echter te veel en dragen zij geen (financiële) verantwoordelijkheid dan is er nog minder vooruitgang. **ONZE attitude** is ook van groot belang voor hun **duurzame ontwikkeling**.

Ontwikkeling sinds 2023:

In Gambia hebben wij in 2023 **40 jongeren** en hun gezinnen ondersteund. Met alle scholen hebben wij contact en bezoeken we 1 x per jaar. Dit zijn meestal MBO en HBO onderwijsinstellingen, zoals GTTI (USET), MDI, YMCA hotelschool, Hotelschool Taku Leggaye, Gambia College (leraren, agrarische en verpleegkundige opleiding), Hadigala Nursing, Norw Skillcentre, Insight Training en de Universiteit. Daarnaast een enkeling van Junior en Senior Colleges. 3 Jonge voetballers worden ondersteund bij hun voetbalcarrière, een ervan op de voetbal academie in Ghana.

Voor de boerderijen **Our Farm in Sifoe** en het **4ha bedrijf in Kafuta** zijn er in 2023 plannen gemaakt. Op Our Farm door Soto Jobe en Salieu Jammeh. Zij willen in 2024 graag met kippen beginnen. Voor verbetering van de electra voorziening, nieuwe accu's, een charge controller en een fencingwall wordt er door ons gezocht naar funding. Voorwaarde is dat zij zelf een deel financieren vanuit de opbrengst en hun maandelijkse huur die zij afdragen aan Our Farm voor onderhoud.

Voor **Kafuta Farm** is er 1050 euro geïnvesteerd in het dak van het woonhuis. Dit is betaald door het solidariteitsfonds van de Keizersgrachtkerk in Amsterdam. Daarnaast zijn ook hier plannen gemaakt, in goed overleg met Ismaila Camara, de farmer. Voor 2024 gaan wij in Ned zoeken naar een **Massey Ferguson tractor**. De voorwaarden hiervoor zijn: 1500 euro van de kostprijs (6500 euro) van de tractor wordt als lening gegeven en voor de farm en de tractor wordt een separate boekhouding bijgehouden, zodat er een goed **financieel overzicht** ontstaat waar de farmer zijn voordeel mee kan doen. De tractor wordt voor de eigen 4 ha ingezet, daarnaast zal deze als loonwerk-tractor ingezet worden bij andere boeren in de omgeving. Een goed verdienmodel dus. Daarover in het jaarverslag van 2024 meer.

Sinds 2020 wordt een **familie ondersteund in Banjulinding**. Begon met realisering van een stenen **toiletvoorziening** met douchegelegenheid in de compound. De familie, vader is overleden, oudere moeder is gehandicapt evenals een van de kinderen, was er erg blij mee. In tweede instantie is er ook een stenen ruimte bijgebouwd die o.a. dienst doet als **kookruimte en opslag**. Er moet nog meer onderhoudswerk worden verricht aan het zinken dak, die in het regenseizoen problemen geeft.

Op een andere compound in Banjulinding is de **bouw van een volledig huis** financieel ondersteund waar ook een deel van de familie woont. Bij deze woning behoort een flink stuk grond. In 2023 is vanuit de Stichting een **borehole met pomp** gerealiseerd zodat nu ook tijdens het lange droge seizoen altijd water beschikbaar is. De opbrengst van de grond is daardoor omvangrijker en ook stabiel. De directe omgeving kan ook gebruik maken van een **extra tappunt** dat geplaatst is op een toegankelijke plek. Ook heeft de woning een basis **solarsysteem** gekregen zodat altijd licht beschikbaar is.

Startende ondernemers

Ondernemerschap is een belangrijk onderwerp bij de begeleiding van jongeren en ook bij het begeleiden van de farmers. Een ondernemende houding is essentieel om van een passieve naar een pro actieve houding te komen. **Rose Bartholomé** van Stichting Kleinbedrijf Ontwikkelings Maatschappij heeft aansluiting gezocht bij onze werkzaamheden. Zij zal haar expertise in de begeleiding van startende ondernemers inzetten. In dat kader zijn 2 startende jongeren gesteund met een gereedschapset voor de beginnende elektriciens en een fiets als vervoermiddel. Ook is zij begonnen met het financieel ondersteunen en begeleiden van een jongeman met een trycycle motorbike. Hij kan hiermee zijn eigen transportbedrijf opzetten en ontwikkelen. Daarover in het verslag van 2024 meer.

School in Jalambang, Brikama WCR

Sinds 2017 is **Gert Colenbrander** begonnen met ondersteuning van kleuteronderwijs op de **AMHEN nursery school** van Dhr Momodou Dansu. Jalambang is een relatief kleine gemeenschap. Dhr Danso heeft hier een school voor ca 120 kinderen tussen 3 en 5 jaar. Er zijn 3 vaste leerkrachten die bijzonder knap werk verrichten. Na deze school gaan de kinderen naar de lagere school. Het onderwijs en de middelen die men in Gambia ter beschikking heeft zijn minimaal.

Het is een **particuliere school**, die zelf de middelen bijeenbrengt d.m.v het schoolgeld en giften van derden. De school staat hoog aangeschreven in de regio en vervolgscholen hebben hier graag kinderen van. In 2017 is Gert begonnen met de bouw van een toilet zodat er nu voor jongens en meisjes **gescheiden toiletten** zijn. Daarna was er behoefte aan een **eigen watervoorziening** en een **muur rondom het schoolgebouw** en het speelterrein. Dit is inmiddels gerealiseerd. Er staat nu een heus schoolgebouw met voldoende faciliteiten op technisch gebied waar ook nog veel aan te verbeteren is als we naar onze maatstaven zouden beoordelen. Door Corona en verslechterde economie moesten afgelopen jaar leerlingen afzeggen. Ze konden het schoolgeld niet betalen. Momenteel zijn er ca 80 kinderen en het zou mooi zijn als we dit kunnen uitbreiden naar 100. Daarvoor is gewoon extra geld nodig om arme gezinnen te helpen zodat hun kinderen ook naar school kunnen. Onderwijs is de beste investering voor een heilzame toekomst in Gambia. Wij zijn hard op zoek naar enthousiaste mensen en scholen die ons helpen met de nodige middelen om dit werk voort te kunnen zetten. **Een kind sponsoren kost 80,- per jaar**. Voor 20 kinderen, die anders niet naar school kunnen zoeken we een oplossing. Dit schoolproject van Gert Colenbrander is sinds 2024 onderdeel van de stichting.

Sierra Leone

Via een van de activiteiten in Gambia kwam Piet in 2019 in contact met een familie in Sierra Leone, een van de armste landen van Afrika. Sierra Leone is veel groter dan Gambia en het regenseizoen duurt hier ook langer. De armoede is schrijnend, veel gezinnen zijn zeer slecht behuisd zonder sanitaire voorzieningen, elektriciteit of schoon watervoorziening. Het eerste contact leidde tot bezoeken aan Sierra Leone in de omgeving van de hoofdstad Freetown.

Ook hier is gestart met de realisatie van een stenen **toiletvoorziening** waar voorheen slechts wat zinken platen tegen elkaar stonden. Verder zijn in deze compound bij Juba Hill zinken **daken vernieuwd** en versterkt. Verschillende kinderen kunnen nu met ondersteuning ook naar de **basisschool**. Sierra Leone heeft nog steeds met de gevolgen te kampen van de burgeroorlog die hier 15 tot 20 jaar geleden plaatsvond. Noodzakelijke basisvoorzieningen ontbreken voor heel veel mensen; er heerst een enorme werkloosheid en de prijzen van voedsel, brandstof en transport zijn de laatste jaren enorm gestegen.

In een vallei op 20 km afstand van Freetown is door werk dat er is verricht een stukje land verworven. De afgelopen jaren is daar met ondersteuning een **woning gerealiseerd** met 4 slaapkamers, een eenvoudige keuken, douche en toiletvoorziening. Tevens is er aansluiting op het elektriciteitsnet tot stand gekomen waardoor ook de watertank met behulp van een pomp gevuld kan worden. Ook bij deze woning is in eerste instantie een basis **solar systeem** geplaatst zodat er in ieder geval altijd verlichting is en telefoons kunnen worden opgeladen. Afgelopen jaar is er vooral gewerkt aan een ontsluiting van de woning door de realisering van een **verbinding met de hoofdweg**. Ook andere woningen in de directe omgeving hebben veel profijt van deze wegverbinding die voor het grootste

deel door een groep mannen tot stand is gekomen na veel hak en breekwerk. De heuvelachtige omgeving bestaat namelijk voor een groot deel uit rotsachtig materiaal. De meeste bewoners van deze vallei proberen het hoofd boven water te houden met kleine baantjes zoals het bewerken van het land en het breken van rotsen en stenen voor de aanleg van wegen en betonnen funderingen en muren. Verder wordt wat geld verdiend met small business en handel in palmolie, hout en houtskool en **invoer van goederen uit Gambia** die dan weer worden doorverkocht. Door de gestegen transportkosten wordt het ook wel steeds lastiger om daar voldoende winst op te maken.

Onderwijs en goede scholing is helaas ook in Sierra Leone niet voor alle kinderen haalbaar vanwege het ontbreken van voldoende financiële middelen. Voor veel gezinnen blijft het overleven en van dag tot dag voor voldoende voedsel zorgen. Regelmatig wordt vanuit de Foundation **extra voedsel**, met name rijst, beschikbaar gesteld en worden pakketten met o.a. **kleding opgestuurd via Gambia**.

Ook voor de komende jaren willen we vanuit de Stichting een **aantal gezinnen blijven steunen** zodat ook hun kinderen naar school kunnen. Met een goede opleiding is er altijd meer perspectief op een betere toekomst.

Andere activiteiten.

Regelmatig houden wij in Nederland **lezingen** over onze projecten, wat we bereikt hebben en de problemen waar we tegen aan lopen. Titel: **“Meer geld is niet altijd de oplossing, ontwikkelingssamenwerking die wel werkt. Gambia, een voorbeeld uit de praktijk”**. Ook komt daar ter sprake dat wij door onze interventies naar jongeren, de meesten geen noodzaak meer zien om de Back Way te nemen. Immers met een goede opleiding en daarmee makkelijker werk kunnen krijgen, kunnen zij een bestaan opbouwen in hun land. De afgelopen 10 jaar waren van de **60 jongeren**, die wij gesteund hebben, er meer dan **20 van plan om de Back Way** te nemen. De noodzaak hiervoor is nu weggevallen. Bij de lezingen komt ook aan de orde dat door interventies vanuit Europa en China, door o.a. agrarische export vanuit de EU er juist jongeren gaan vluchten.

In Gambia houden we sinds 2021 elk jaar in november een **Jongeren Conferentie**. In 2023 waren er **180 deelnemers** (in 2021: 60, in 2022: 90). Deze keer organiseerden we het samen met de studenten vakbond van de 1ste jaars studenten van de lerarenopleiding van het Gambia College. Op de agenda stond: Interviews met een aantal **jonge ondernemers**, van de beide boerderijen en anderen. Hierbij lieten zij zien wat ze bereikt hebben, tegen welke problemen zij aan lopen en welke boodschap zij hebben aan de jongeren in de zaal. **Irregular migration** was een ander belangrijk onderwerp. Bijdragen van een IOM medewerker en van een jonge vrouw, die vreselijke dingen meegemaakt heeft op haar vlucht en is teruggekeerd. Vooral bij dit onderwerp kwamen er veel reacties uit de zaal. Een **theatergroep** met sketches en **Spoken Word** waarschuwde voor deze irregular migration. Het geheel werd afgesloten met een voordracht en discussie over **Climate Change**.